

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Απαγόρευση παιγνίων»

I. Γενικά

Με το φερόμενο για ψήφιση Νοσχ. καταργούνται οι διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 2 εδ. α' του ν. 2515/1997 και εισάγεται γενική απαγόρευση της εγκατάστασης και διεξαγωγής, σε δημόσιους χώρους, πάσης φύσεως παιγνίων με κάθε είδους ηλεκτρονικά, ηλεκτρικά ή ηλεκτρομηχανικά μέσα.

Σκοπός του νομοθέτη, όπως διατυπώνεται στην εισηγητική έκθεση, είναι η κατάργηση των τυχερών παιγνίων τα οποία οδηγούν σε «εθισμό των παικτών με [την] σχεδόν αποκλειστική ενασχόλησή τους με το αντικείμενο αυτό, παραγκωνίζοντας άλλες επιτακτικές επαγγελματικές και οικογενειακές υποχρεώσεις» και περαιτέρω συνέπεια την «απώλεια σημαντικών χρηματικών ποσών» και «φορολογικών εσόδων» για το δημόσιο και τον «σύντομο και παράνομο[ς] πλουτισμό[ς] όσων σε μεγάλη κλίμακα ασχολούνταν με τη διενέργεια, την εγκατάσταση και διακίνηση ηλεκτρονικών παιγνίων». Ο νομοθέτης θεωρεί ότι οι παραπάνω σκοποί δικαιολογούν την απαγόρευση της δημόσιας διεξαγωγής και των ψυχαγωγικών τεχνικών παιγνίων, δεδομένου ότι, με τις σύγχρονες τεχνικές δυνατότητες, είναι ευχερές, μηχανήματα προοριζόμενα για την διεξαγωγή των παιγνίων αυτών να μετατρέπονται σε μηχανήματα διεξαγωγής τυχερών παιγνίων.

Ενόψει της φύσης, του σκοπού και της καθολικότητας της εισαγόμενης απαγόρευσης, είναι δυνατόν να διατυπωθεί προβληματισμός ως προς το κατά πόσον οι θεσπιζόμενες ρυθμίσεις εναρμονίζονται, καθ' όλη την έκτασή τους, με τη συνταγματική προστασία της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας (άρθρο 5 παρ. 1 Σ.).

Έτσι, ειδικότερα, είναι δυνατόν να διατυπωθεί προβληματισμός ως προς το κατά πόσον η γενικότητα της απαγόρευσης, η οποία εκτείνεται και στα τεχνικά και ψυχαγωγικά παίγνια προκειμένου να ελέγξει τα τυχερά, εναρ-

2

μονίζεται με τη συνταγματικά πλέον (άρθρο 25 παρ. 1 εδαφ. δ') και νομολογιακά καθιερωμένη αρχή της αναλογικότητας. Αυτό, ενόψει, ιδίως, του γεγονότος ότι, προκειμένου να ελεγχθούν τα τυχερά παίγνια, πλήττονται τα συμφέροντα και ομάδες επαγγελματιών οι οποίοι δραστηριοποιούνται οικονομικά στον χώρο της δημόσιας παροχής υπηρεσιών πρόσβασης σε μη τυχερά παίγνια.

Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως αυτή έχει εξειδικευθεί από τη νομολογία, ο νομοθέτης οφείλει, θεσπίζοντας ένα δυσμενές μέτρο σε βάρος ορισμένης κατηγορίας προσώπων, να το περιορίζει στο αναγκαίο μόνο μέτρο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, ενώ το δυσμενές μέτρο οφείλει να τελεί σε άμεση συνάφεια όχι μόνο προς τον ίδιο τον επιδιωκόμενο σκοπό, αλλά και προς το αντικείμενο της ρύθμισης. Πρέπει, δηλαδή, το δυσμενές μέτρο όχι μόνο να είναι απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου δημόσιου σκοπού, αλλά και να μην υπάρχει δυνατότητα επιλογής άλλου, εξίσου αποτελεσματικού αλλά λιγότερο επαχθούς, μέτρου. (πρβλ. ΣτΕ 1424/1990, 2153/1989 κ.α.).

Εντέλει, πρέπει να επισημανθεί ότι, εφόσον τυχόν ήθελε κριθεί ότι η εισαγόμενη ρύθμιση, λόγω της γενικότητάς της, παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, είναι δυνατόν να δημιουργηθεί προβληματισμός και ως προς το κατά πόσον, εντέυθεν, προκύπτει παραβίαση και των αρχών της ελεύθερης κυκλοφορίας των προϊόντων (άρθρ. 28 ΣυνθΕΚ), της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών (άρθρα 49 και 50 ΣυνθΕΚ) και του δικαιώματος της εγκατάστασης (άρθρ. 43 ΣυνθΕΚ), που κατοχυρώνονται από το πρωτογενές ευρωπαϊκό δίκαιο.

II. Στα επί μέρους άρθρα.

1. Στο άρθρο 1 Σχ.Ν.

Από τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 Σχ.Ν. προκύπτει σαφώς ότι, όπως άλλωστε επισημαίνεται και στην αιτιολογική έκθεση στο Σχ.Ν., σκοπός του νομοθέτη είναι να απαγορεύσει γενικά τη διενέργεια όλων των παιγνίων, τεχνικών ή τυχερών. Συνεπώς, νομοτεχνικά εξεταζόμενοι, οι ορισμοί που διατυπώνει το άρθρο 1 Σχ.Ν. δεν φαίνεται να παρουσιάζουν χρησιμότητα, αφού οι οριζόμενες έννοιες δεν επανέρχονται αλλού στο Σχ.Ν.

Θα ήταν, ενδεχομένως, επιτυχέστερο να απαλειφθεί εντελώς το πρώτο άρθρο του Σχ.Ν. και να εκκινεί αυτό από την απαγόρευση του άρθρου 2, η οποία θα μπορούσε να διατυπωθεί ως εξής: «Απαγορεύεται να διεξάγονται σε δημόσιους χώρους πάσης φύσεως παίγνια. Απαγορεύεται επίσης να εγκαθίστανται στους χώρους αυτούς μηχανισμοί διεξαγωγής παιγνίων, συμπεριλαμβανομένων και ηλεκτρονικών υπολογιστών που μπορούν να χρησι-

μποποιηθούν για τη διεξαγωγή παιγνίων. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπονται τα παίγνια τα οποία διεξάγονται με μηχανικά μέσα και απαιτούν συμβολή της μυϊκής δύναμης του παίκτη, εφόσον το αποτέλεσμα τους εξαρτάται αποκλειστικά από την τεχνική ή πνευματική ικανότητα του παίκτη, διενεργούνται αποκλειστικά για ψυχαγωγικό σκοπό, δεν αποφέρουν οποιασδήποτε μορφής οικονομικό όφελος στον παίκτη και δεν συνομολογείται γι' αυτά στοιχείο μεταξύ οποιωνδήποτε προσώπων.»

Σε κάθε περίπτωση, εφόσον παραμένει το υπάρχον άρθρο 1, η λέξη «λειτουργία» θα πρέπει, σε όλες τις περιπτώσεις, να αντικατασταθεί από τη λέξη «διενέργεια».

2. Στο άρθρο 2 Σχ.Ν.

Εφόσον το άρθρο 2 Σχ.Ν. παραμένει ως έχει, η διατύπωση του εδαφίου 1 θα έπρεπε ίσως να επανεξετασθεί, ώστε να καθίστανται σαφέστερες η εμβέλεια της απαγόρευσης, δηλαδή ότι αυτή αφορά αποκλειστικά τους δημόσιους χώρους, και η έννοια της «εγκατάστασης» παιγνίων, ιδίως σε ό,τι αφορά τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Το εδάφιο θα μπορούσε να επαναδιατυπωθεί ως εξής:

«Σε δημόσιους χώρους, όπως, ενδεικτικά, σε ξενοδοχεία, καφεενεία, αίθουσες σωματείων κλπ., απαγορεύεται να εγκαθίστανται μηχανισμοί διεξαγωγής και να διεξάγονται τα υπό στοιχεία β, γ και δ του άρθρου 1 παίγνια. Ως μηχανισμοί διεξαγωγής νοούνται και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές.»

3. Στο άρθρο 3 Σχ.Ν.

Με το άρθρο 3 Σχ.Ν. εισάγεται εξαίρεση ως προς την εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτρονικών υπολογιστών σε καταστήματα που λειτουργούν ως επιχειρήσεις προσφοράς υπηρεσιών διαδικτύου.

Εντούτοις, η διάταξη απαγορεύει τη διεξαγωγή παιγνίων μέσω των εν λόγω υπολογιστών και στις επιχειρήσεις αυτές.

Συναφώς πρέπει να παρατηρηθεί, ότι η απαγόρευση αυτή ενδέχεται να αποδειχθεί δυσεφάρμοστη, ακριβώς λόγω της δυσχέρειας του ελέγχου του τρόπου της χρήσης των ηλεκτρονικών υπολογιστών, δυσχέρεια την οποία επισημαίνει και η αιτιολογική έκθεση στο Σχ.Ν..

Συνέπεια αυτού θα είναι είτε η εν τοις πράγμασι αδυναμία λειτουργίας και των καταστημάτων αυτών, είτε η έκθεση των υπευθύνων τους στις σοβαρές κυρώσεις των άρθρων 4 επ. Σχ.Ν. Τίθεται δε, στο σημείο αυτό, θέμα στάθμισης, για τον νομοθέτη, της σχετικής κοινωνικής ωφέλειας από τη λειτουργία τέτοιων καταστημάτων παροχής υπηρεσιών διαδικτύου, έναντι της πιθανότητας βλάβης από την κατάχρηση των εν λόγω υπηρεσιών από τους χρή-

4

στες. Δεν θα ήταν, ως εκ τούτου, ενδεχομένως, άστοχο να αναζητηθούν, εν προκειμένω, λύσεις όπως ο έλεγχος (απαγόρευση σύνδεσης) εξαρτημάτων που προορίζονται να διευκολύνουν την διεξαγωγή παιχνιδιών μέσω Η/Υ (Joy Sticks), ή η καθίδρυση ευθύνης ευθύνης, για τους ή και για τους χρήστες των Η/Υ.

Ανεξάρτητα από τα ανωτέρω, η διάταξη του πρώτου εδαφίου θα μπορούσε να διατυπωθεί, ενδεχομένως ορθότερα, ως εξής: «Δεν εμπίπτει στην απαγόρευση του άρθρου 2 η εγκατάσταση και λειτουργία ηλεκτρονικών υπολογιστών...»

Αθήνα, 9 Ιουλίου 2002

Ο εισηγητής επιστημονικός συνεργάτης
Ξενοφών Ιω. Παπαρρηγόπουλος
Επικ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος του Τμήματος
Στέλιος Ν. Κουσούλης
Επικ. Καθηγητής Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης
Αντώνης Μ. Παντελής
Καθηγητής Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών

Για το Επιστημονικό Συμβούλιο
Καθηγητής Κώστας Μαυριάς